

ESKİŞEHİR
SANAYİ
ODASI

ESKİŞEHİR SANAYİSİ

VİZYON 2030

ÜRETİMDEN TEKNOLOJİYE, GELECEĞE

Yönetici Özeti

Celalettin Kesikbaş – Eskişehir Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Eskişehir'in mayasında üretmek var. Bu şehirde emek bilgiyle, ustalık mühendislikle, köklü sanayi kültürü yeni fikirlerle buluşuyor. Lokomotiften uçak motoruna, beyaz eşyadan seramiğe, makineden savunma sanayisine uzanan üretim kabiliyetimiz; Eskişehir'in çalışkanlığını, azmini ve dünyayla yarışma iradesini ortaya koyuyor. Bugün bize düşen, kuşaklar boyunca oluşan bu birikimi geleceğin teknolojileriyle büyütmeğdir.

ESO Vizyon 2030 Raporu'nu şehrimize ve sanayimize karşı taşıdığımız sorumlulukla hazırladık. Eskişehir'in önündeki fırsatları, ihtiyaçları ve çözüm bekleyen meseleleri aynı çerçevede ele aldık. Hedefimiz; sanayimizi yüksek teknoloji, dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve nitelikli insan kaynağıyla güçlendirmek, firmalarımızın küresel pazarlardaki payını artırmak ve üretimin oluşturduğu refahı bütün şehre yaymaktır.

Önümüze cesur projeler koyduk. Eskişehir İleri Teknoloji ve İnovasyon Vadisi ile fikirlerin ürüne ve yatırıma dönüşmesini; Eskişehir Şehir Fonu ile girişimcilerin, KOBİ'lerin ve stratejik yatırımların desteklenmesini istiyoruz. Yüksek Teknoloji Serbest Bölgesi, Akıllı Fabrika Uygulama Merkezi, Ortak Karbon Yönetim Merkezi, Teknoloji Yaşam Bölgesi, mühendislik ve test merkezleri de şehrimizin üretim gücüne yeni bir ivme kazandıracaktır. Küresel Marka ve Uluslararasılaşma Ofisleri ile firmalarımızı dünyaya açmayı, akıllı lojistik yatırımlarıyla Eskişehir'i pazarlara daha güçlü bağlamayı hedefliyoruz.

Bu hedeflere hazırlıksız çıkmıyoruz. Eskişehir Model Fabrika ve Dijital Dönüşüm Merkezi, Sürdürülebilir Yeşil Sanayi Birimi, İhracat Destek ve İstihbarat Merkezi ve ESO Akademi bugün sanayicimizin yanında çalışıyor. Avrupa İşletmeler Ağı, havacılık, raylı sistemler ve otomotiv alanındaki sektörel küme üyeliklerimiz ile uluslararası proje deneyimimiz; firmalarımıza yeni pazarların, ortaklıkların ve finansman imkânlarının kapısını açıyor.

Elbette hiçbir şehir, kurumlarının ve insanların ortak iradesi olmadan büyük bir dönüşüm gerçekleştiremez. Sanayicimizin cesareti, çalışanımızın alın teri, gençlerimizin heyecanı, üniversitelerimizin bilgisi, kamu kurumlarımızın ve yerel yönetimlerimizin desteği bu sürecin temelidir. Ortak akılla hareket ettiğimizde, kaynaklarımızı doğru hedeflere yönelttiğimizde ve birbirimizin gücüne güç kattığımızda Eskişehir'in potansiyeli katlanarak büyüyecektir.

Biz bu şehrin insanına, üretim kültürüne ve geleceğine yürekten inanıyoruz. Önümüzdeki dönem; daha fazla iş birliği, yenilik ve sorumluluk gerektiriyor.

Eskişehir, köklerinden aldığı güçle geleceğin teknolojilerini üretecek, gençlerine yeni imkânlar sunacak ve sürdürülebilir kalkınmanın örnek şehirlerinden biri olacaktır. Birlikte çalışarak Türkiye'nin kalkınma yolculuğuna yön verecek, gelecek kuşaklara daha güçlü bir Eskişehir bırakacağız.

ESKİŞEHİR SANAYİ VİZYONU 2030

Üreten Şehirden Teknoloji Geliştiren Küresel Sanayi Merkezine

“Eskişehir’in köklü üretim kültürünü teknoloji, sürdürülebilirlik ve nitelikli insan kaynağıyla buluşturan; havacılık, raylı sistemler, ileri malzemeler ve akıllı üretimde uzmanlaşan; yüksek katma değerli ürünler geliştiren ve küresel pazarlara teknoloji ihraç eden bir sanayi şehrine dönüştürmek.”

2030 Ana Hedefi

Eskişehir’in mevcut üretim gücünü koruyarak, klasik sanayi şehri modelinden;

- Teknoloji geliştiren,
- Bilgiyi ürüne dönüştüren,
- Yeşil ve dijital dönüşümünü üst seviyeye taşıyan,
- Nitelikli insan kaynağını şehirde tutan,
- Yeni nesil yatırımları Şehir Fonu ile destekleyen,
- Küresel tedarik zincirlerinde daha güçlü yer alan,
- Ölçek ekonomisine geçen,
- Yaşam kalitesiyle yatırımcıları ve yetenekleri çeken,

uzmanlaşmış bir teknoloji ve sanayi merkezine dönüşmesini sağlamak.

1. ESKİŞEHİR SANAYİSİ

1.1. Temel Sanayi Göstergeleri ve 2030 Hedefleri

Gösterge	Bugün	2030 Hedefi	Gösterge	Bugün	2030 Hedefi
 Üretici firma sayısı	1.800'ün üzerinde	→ 2.000+	 Kilogram başına ihracat	Yaklaşık 1,95 dolar	→ 2,40+ dolar
 Sanayinin toplam cirosu	Yaklaşık 10 milyar dolar	→ 12 milyar+ dolar	 Kişi başına ihracat	Yaklaşık 4.900 dolar	→ 7.500+ dolar
 Toplam ihracat	Yaklaşık 4,8 milyar dolar	→ 6 milyar+ dolar	 Ar-Ge ve tasarım merkezi	24	→ 30+
 Sanayinin GSYH içindeki payı	%44	→ %48	 Eskişehir OSB büyüklüğü	35 milyon m ²	→ 38 milyon+ m ²
 Sanayi çalışanı	100.000'in üzerinde	→ 110.000+	 Sanayi alanlarının toplam yüzölçümündeki payı	%0,4	→ %0,6+
 Orta-yüksek ve yüksek teknoloji ihracat	Toplam ihracatın %30'u	→ %32+			

1.2. Eskişehir Sanayisinin Güçlü Yönleri

- Eskişehir, Türkiye'nin dış ticaret fazlası veren önemli üretim merkezlerinden biridir.
- Şehirde her üç aileden biri geçimini doğrudan veya dolaylı olarak sanayiden sağlamaktadır.
- Eskişehir; uçak, helikopter, insansız hava aracı, lokomotif, kamyon ve gemi motoru üretebilen güçlü bir motor üretim merkezidir.
- Havacılık, raylı sistemler, makine, savunma, beyaz eşya, seramik, madencilik ve gıda sektörlerinde gelişmiş bir üretim altyapısına sahiptir.
- Kilogram başına ihracat değeri Türkiye ortalamasının yaklaşık yüzde 25 üzerindedir.
- Kişi başına ihracat değeri Türkiye ortalamasının yaklaşık yüzde 40 üzerindedir.
- Üniversiteleri, organize sanayi bölgesi, araştırma merkezleri ve nitelikli iş gücüyle güçlü bir sanayi ekosistemine sahiptir.

1.3. Temel Sorunlar ve Dönüşüm İhtiyacı

Eskişehir sanayisinin mevcut gücünü geleceğe taşıyabilmesi için aşağıdaki sorun alanlarında kapsamlı politikalar geliştirilmesi gerekmektedir:

- Finansmana erişimde yaşanan zorluklar,
- Yüksek enflasyon ve öngörülebilirlik eksikliği,
- Artan iş gücü ve finansman maliyetleri,
- Sanayi sektöründe kârlılığın zayıflaması,
- İç ve dış talepteki yavaşlama,
- Nitelikli teknik personel eksikliği,
- Gençlerin sanayi sektörüne yönelik motivasyonunun azalması,
- Sanayinin riskli ve yorucu bir çalışma alanı olarak algılanması,
- Üretimden hizmet sektörüne doğru yaşanan tehlikeli yönelim,
- Sanayi alanlarının şehir yüzölçümü içindeki sınırlı payı,
- Trafik, altyapı ve konut maliyetleri,
- Firmaların ölçek ekonomisine geçememesi,
- Üniversitelerde üretilen bilginin yeterince ticarileşmemesi,
- Dijital ve yeşil dönüşüm yatırımlarının finansmanı.

2. ESO EKONOMİK BEKLENTİ RAPORU 2026

Eskişehir Sanayi Odası tarafından 267 firmanın katılımıyla hazırlanan Ekonomik Beklenti Raporu, üretim sektörünün risklere karşı temkinli bir duruş sergilerken rekabet gücünü artıracak dönüşüm iradesini de koruduğunu göstermektedir.

Öne Çıkan Bulgular

1. Firmaların önemli bir bölümü yeni yatırım yapmaktan önce mevcut üretim kapasitesini ve istihdamını korumaya odaklanmaktadır.
2. Bu temkinli yaklaşımın temelinde finansmana erişim sorunları, yüksek enflasyon, zayıf talep ve ekonomik öngörülebilirliğin azalması bulunmaktadır.
3. Buna rağmen dijitalleşme, enerji verimliliği, Ar-Ge, otomasyon ve yeşil dönüşüm yatırımları planlayan firmalar geleceğe yönelik güçlü bir dönüşüm iradesi ortaya koymaktadır.
4. Trafik, sanayi altyapısı, ulaşım, lojistik ve konut inşaat ve kiralama maliyetleri gibi şehir sorunlarının çözülmesi yatırım ortamını güçlendirecektir.
5. Türkiye sanayisinin maliyetlerini düşürmek, verimliliğini artırmak ve küresel rekabette güçlenmek için nitelikli, teknoloji ve inovasyona dayalı ölçek ekonomisine geçmesi gerekmektedir.

Ekonomik Gerçeklik

- Üretim sektöründeki enflasyon yaklaşık yüzde 20 seviyesindeyken hizmetler sektöründeki enflasyon yüzde 45'lere ulaşmaktadır. Üretim sektörü, hizmetler sektöründeki yüksek maliyet artışlarının yükünü taşımaktadır.
- Türkiye'de brüt asgari ücret yaklaşık 953 dolar seviyesindeyken bu tutar Bulgaristan'da 571 dolar, Çin'de 369 dolar ve Mısır'da 138 dolar civarındadır.
- Yüksek finansman ve iş gücü maliyetleri, sanayicilerin yatırım yapma, istihdam oluşturma ve ihracatta rekabet etme kapasitesini sınırlandırmaktadır.

3. VİZYON 2030'UN KURUMSAL TEMELLERİ: ESO'NUN MEVCUT DÖNÜŞÜM EKOSİSTEMİ – E(S)KOSİSTEM

Eskişehir Sanayisi Vizyon 2030, sıfırdan başlayan bir hedefler bütünü değil; Eskişehir Sanayi Odasının yıllar içinde oluşturduğu güçlü kurumsal birikimin geleceğe taşınmasıdır. Kurulan merkezler, geliştirilen hizmetler, yürütülen projeler ve uluslararası ağlarla tesis edilen iş birlikleri, dönüşüm sürecinin sağlam altyapısını oluşturmaktadır.

ESO'nun dijitalleşme, yeşil sanayi, ihracat, inovasyon, nitelikli insan kaynağı ve küresel bağlantılar alanındaki mevcut kapasitesi; hedeflerin daha hızlı, koordineli ve uygulanabilir biçimde hayata geçirilmesini sağlayacaktır. Bu ekosistem, Eskişehir sanayisinin rekabet gücünü artırırken yüksek katma değerli, sürdürülebilir ve teknoloji odaklı üretime geçişini de hızlandıracaktır.

GLOBAL ESO VİZYONU: Eskişehir’i; yenilikçi üretimi, güçlü insan kaynağı ve dünyaya açık sanayisiyle geleceğe yön veren küresel bir merkez haline getirmek. Teknolojiyi, çevreye duyarlı üretimi ve uluslararası iş birliklerini ortak bir hedefte buluşturarak şehrimizin rekabet gücünü artırmak. Bilginin üretime, fikirlerin yatırıma, yerel birikimin küresel başarıya dönüştüğü bir sanayi ekosistemi kurmak. Eskişehir’den dünyaya değer sunan, değişime öncülük eden ve gelecek kuşaklara güven veren bir sanayi yapısı oluşturmak.

3.1. Eskişehir Model Fabrika ve Dijital Dönüşüm Merkezi

Eskişehir Model Fabrika ve Dijital Dönüşüm Merkezi; firmaların yalın üretim, verimlilik, dijitalleşme, otomasyon ve akıllı üretim alanlarındaki dönüşümünü destekleyen uygulamalı bir altyapı sunmaktadır. Merkezin Vizyon 2030’a katkıları:

- KOBİ’lerin dijital olgunluk seviyelerinin belirlenmesi,
- Firmalara özel dijital dönüşüm yol haritalarının hazırlanması,
- Yalın üretim ve verimlilik uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Yapay zekâ, otomasyon, robotik ve dijital ikiz uygulamalarına geçişin hızlandırılması,
- Firmaların yatırım öncesinde yeni teknolojileri deneyimleyebilmesi,
- Dijital dönüşüm yatırımlarında zaman ve kaynak kaybının azaltılması,
- Eskişehir Akıllı Fabrika Uygulama Merkezi için gerekli bilgi ve uygulama kapasitesinin oluşturulması.

Bu merkez, Vizyon 2030’un “Akıllı, Verimli ve Dijital Üretim” ekseninin uygulama üssü olacaktır.

3.2. Sürdürülebilir Yeşil Sanayi Birimi

ESO Sürdürülebilir Yeşil Sanayi Birimi; firmaların karbon ayak izi, sürdürülebilirlik raporlaması, enerji ve kaynak verimliliği, döngüsel ekonomi, sınırda karbon düzenlemesi ve yeşil finansman süreçlerine hazırlanmasını desteklemektedir. Birimin Vizyon 2030’a katkıları:

- Firmaların yeşil dönüşüm yol haritalarının hazırlanması,
- Kurumsal ve ürün karbon ayak izinin ölçülmesi,
- Sürdürülebilirlik raporlama kapasitesinin geliştirilmesi,
- AB Yeşil Mutabakatı ve Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması’na uyum sağlanması,

- Enerji, su ve ham madde verimliliğinin artırılması,
- Endüstriyel atıkların ekonomik değere dönüştürülmesi,
- Yeşil sertifikasyon ve finansman imkânlarına erişimin kolaylaştırılması,
- Eskişehir Ortak Karbon Yönetim Merkezi'nin kurumsal temelini oluşturulması,
- Dijital ürün pasaportu altyapısının oluşturulması ve firmaların uygulamaya uyumunun sağlanması.

Birim, yeşil dönüşümü firmalar için yalnızca bir yükümlülük olmaktan çıkararak maliyet avantajına, ihracat kapasitesine ve rekabet gücüne dönüştürecektir.

3.3. İhracat Destek ve İstihbarat Merkezi

İhracat Destek ve İstihbarat Merkezi; Eskişehirli firmaların yeni pazarlara ulaşmasını, hedef müşteri ve alıcıları belirlemesini, dış ticaret risklerini azaltmasını ve küresel değer zincirlerine katılmasını desteklemektedir. Merkezin Vizyon 2030'a katkıları:

- Ülke, sektör, ürün ve rakip analizlerinin hazırlanması,
- Hedef pazar ve potansiyel müşteri istihbaratı sunulması,
- İhracata yeni başlayacak firmalara rehberlik edilmesi,
- Mevcut ihracatçıların pazar çeşitliliğinin artırılması,
- E-ihracat ve mikro ihracat kapasitesinin geliştirilmesi,
- Uluslararası tedarik zincirlerine giriş fırsatlarının belirlenmesi,
- Markalı ve yüksek katma değerli ürün ihracatının desteklenmesi,
- Eskişehir Küresel Marka ve Uluslararasılaşma Ofislerinin bilgi altyapısının oluşturulması,
- İhracat Akademisi altında uluslararasılaşma eğitimlerinin düzenli olarak sağlanması.

Merkez, Eskişehir'in toplam ihracatını artırırken firmaların sınırlı sayıdaki pazara bağımlılığını azaltacak ve küresel rekabet gücünü yükseltecektir.

3.4. ESO Akademi

ESO Akademi; sanayinin ihtiyaç duyduğu güncel bilgi, teknik yetkinlik ve yönetim becerilerinin çalışanlara, yöneticilere, girişimcilere ve gençlere kazandırılmasını amaçlamaktadır. ESO Akademi'nin Vizyon 2030'a katkıları:

- Dijital üretim, sanayide yapay zekâ, otomasyon ve veri analizi eğitimlerinin yaygınlaştırılması,
- Yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik uzmanlarının yetiştirilmesi,

- Dış ticaret, finans, proje yönetimi ve kurumsallaşma kapasitesinin geliştirilmesi,
- Sektörel mikro uzmanlık programlarının oluşturulması,
- Firma içinde ve üretim sahasında uygulamalı eğitimlerin verilmesi,
- Gençlerin ve kadınların sanayiye katılımının artırılması,
- Mesleki eğitim ile sanayinin ihtiyaçları arasındaki bağın güçlendirilmesi,
- ESO Yeni Nesil Dual Eğitim Modeli ve Mobil Sanayi Akademisi için gerekli altyapının geliştirilmesi,
- Kadın istihdamı, fırsat ve cinsiyet eğitimi gibi alanlarda kapasite oluşturulması.

ESO Akademi, Vizyon 2030'un ihtiyaç duyduğu insan kaynağını hazırlayacak ve sanayideki teknolojik dönüşümün istihdamla birlikte yönetilmesini sağlayacaktır.

3.5. Avrupa İşletmeler Ağı

ESO'nun Avrupa İşletmeler Ağı içindeki etkinliği, Eskişehir firmalarının Avrupa'daki iş, teknoloji, Ar-Ge ve yatırım ortaklıklarına erişmesini kolaylaştırmaktadır. Ağın Vizyon 2030'a katkıları:

- Firmaların uluslararası iş birliği fırsatlarına ulaşması,
- Avrupa'daki potansiyel müşteri ve teknoloji ortaklarıyla eşleştirilmesi,
- AB mevzuatı ve pazar koşulları hakkında güncel bilgi edinilmesi,
- Teknoloji transferi ve ortak Ar-Ge çalışmalarının geliştirilmesi,
- Uluslararası proje konsorsiyumlarına katılımın artırılması,
- KOBİ'lerin Avrupa değer zincirlerine entegrasyonunun hızlandırılması,
- Eskişehir'in yatırım ve teknoloji kapasitesinin uluslararası platformlarda tanıtılması.

Bu ağ, Eskişehir sanayisinin yerel üretim gücünü uluslararası ortaklıklara ve yeni ticari fırsatlara dönüştüren önemli bir dışa açılma kanalıdır.

3.6. Avrupa Sektörel Küme Ağları

ESO'nun havacılık, raylı sistemler ve otomotiv alanlarındaki Avrupa sektörel küme ağlarına üyelikleri, şehrin öncelikli sektörlerinin uluslararası görünürlüğünü ve iş birliği kapasitesini güçlendirmektedir. Bu üyeliklerin Vizyon 2030'a katkıları:

- Eskişehir firmalarının Avrupa'daki ana sanayi kuruluşlarıyla buluşturulması,
- Yeni tedarik ve ortak üretim fırsatlarının geliştirilmesi,

- Sektörel teknoloji eğilimlerinin yakından takip edilmesi,
- Ortak Ar-Ge, inovasyon ve kümelenme projelerinin hazırlanması,
- Firmaların uluslararası sertifikasyon ve kalite standartlarına uyumunun desteklenmesi,
- Havacılık, raylı sistemler ve otomotiv sektörlerinde Eskişehir markasının güçlendirilmesi,
- Küresel tedarik zincirlerine katılan yerel firma sayısının artırılması,
- Eskişehir’de sektörel mühendislik, test ve doğrulama altyapılarının geliştirilmesi,
- Mevcut küme ağlarına ek olarak alternatif sektörlerde ve bilişim, teknoloji, yazılım gibi alanlarda yeni küresel ağlara erişimin sağlanması.

Bu ağlar, Eskişehir’in yalnızca üretim yapan değil; teknoloji geliştiren, ortak projelere yön veren ve kritik bileşenler sağlayan bir merkez olmasını hızlandıracaktır.

3.7. Uluslararası Proje Tecrübesi

ESO’nun Avrupa Birliği programları ve diğer uluslararası fon mekanizmaları kapsamında edindiği proje geliştirme ve uygulama tecrübesi, Vizyon 2030’un en önemli kurumsal avantajlarından biridir. Bu tecrübe sayesinde ESO;

- Uluslararası proje konsorsiyumları oluşturabilmekte,
- Sanayi, üniversite ve araştırma kuruluşlarını ortak hedeflerde buluşturabilmekte,
- Eskişehir firmalarını uluslararası pilot uygulamalara dâhil edebilmekte,
- Avrupa'daki başarılı uygulamaları Eskişehir'e taşıyabilmekte,
- Dijital ve yeşil dönüşüm yatırımları için dış finansman kaynaklarına erişebilmekte,
- Proje yönetimi, raporlama, satın alma ve mali uygulama süreçlerini yürütebilmekte,
- Şehrin sanayi kapasitesini uluslararası platformlarda görünür kılabilmektedir.

Bu birikim; Vizyon 2030 kapsamındaki amiral projelerin ulusal kaynakların yanı sıra Horizon Europe, Avrupa Birliği programları ve diğer uluslararası fonlarla desteklenmesini kolaylaştıracaktır.

3.8. Mevcut Kapasitenin Hızlandırıcı Etkisi

ESO'nun sahip olduğu bu yapıların her biri farklı bir ihtiyaca cevap verirken, aralarında kurulacak bütünleşik işleyiş Vizyon 2030'un asıl hızlandırıcı gücünü oluşturacaktır. Bu bütünleşik model sayesinde bir firma;

1. Dijital ve yeşil olgunluk analizinden geçirilebilecek,
2. Kendisine özel dönüşüm yol haritası hazırlayabilecek,
3. Çalışanlarını ESO Akademi aracılığıyla geliştirebilecek,
4. Finansman ve proje kaynaklarına yönlendirilebilecek,
5. Hedef pazar ve müşteri bilgisine ulaşabilecek,
6. Avrupa'daki teknoloji ve ticaret ortaklarıyla eşleştirilebilecek,
7. Uluslararası projelerde pilot uygulayıcı veya çözüm ortağı olabilecektir.

Böylece Vizyon 2030, yalnızca geleceğe yönelik bir niyet belgesi olarak kalmayacak; mevcut kurumları, yetişmiş insan kaynağı, uluslararası bağlantıları ve sahada denenmiş hizmet modelleri bulunan uygulanabilir bir dönüşüm programına dönüşecektir.

3.9. 2030'a Taşınacak Kurumsal Model

Önümüzdeki dönemde bu yapılar ortak bir veri ve yönlendirme sistemi altında bütünleştirilecektir. Firmaların dijitalleşme, yeşil dönüşüm, insan kaynağı, ihracat, finansman ve uluslararasılaşma ihtiyaçları tek bir kurumsal çerçevede takip edilecektir. Bu kapsamda:

- Firmalara tek noktadan hizmet sunan bütünleşik bir dönüşüm portalı kurulacak,
- Her firma için “Vizyon 2030 Dönüşüm Karnesi” hazırlanacak,
- Merkezler arasında düzenli firma ve veri yönlendirmesi yapılacaktır,
- Uluslararası ağlardan elde edilen fırsatlar sektör bazında firmalara aktarılacak,
- Şehir Fonu, kamu destekleri ve uluslararası fonlar dönüşüm yol haritalarıyla eşleştirilecek,
- Elde edilen sonuçlar yıllık performans göstergeleriyle ölçülecektir.

ESO’nun bugüne kadar kurduğu dönüşüm merkezleri, geliştirdiği uzmanlık birimleri, Avrupa ağlarında edindiği konum ve uluslararası proje tecrübesi, Vizyon 2030’un başlangıç noktası değil; onu hızlandıracak hazır kurumsal altyapıdır. Eskişehir, bu birikimi ortak hedefler etrafında bütünleştirerek vizyondan uygulamaya hızla geçebilecek güçlü bir sanayi ekosistemine sahiptir.

4. VİZYON 2030 STRATEJİK EKSENLERİ

Eksen 1 – Bilgiden Ürüne: Üniversite-Sanayi-Teknoloji Ekosistemi

Amaç

Üniversitelerde ve araştırma merkezlerinde üretilen bilginin sanayide kullanılmasını, ticarileştirilmesini ve yüksek katma değerli ürüne dönüştürülmesini sağlamak.

Stratejik Öncelikler

- Üniversite, sanayi ve kamu temsilcilerinin katıldığı sektörel çözüm masaları kurulması,
- Üniversite müfredatlarının sanayinin güncel ihtiyaçlarına göre düzenli olarak güncellenmesi,
- Üniversite laboratuvarlarının KOBİ’lerin kullanımına açılması,
- Ortak test, prototipleme ve pilot üretim altyapılarının geliştirilmesi,
- Firmaların üretim sorunlarının öğrenci projeleri ve akademik araştırmalara dönüştürülmesi,
- Sanayi odaklı yüksek lisans ve doktora programlarının geliştirilmesi,
- Akademisyenlerin sanayi projelerine katılımının teşvik edilmesi,
- Başarılı firma, akademisyen ve öğrencilerin birlikte ödüllendirilmesi.

Amiral Projeler

- Eskişehir Teknoloji Dönüşüm Platformu

- Sektörel Çözüm Masaları Programı
- Ortak Prototipleme ve Test Merkezi
- Üniversite-Sanayi Çözüm Sprintleri
- Uygulamalı Araştırma Kampüsleri
- Sanayi Odaklı Tez ve Araştırma Programı

Eksen 2 – Nitelikli İnsan Kaynağı ve Yeni Nesil Mesleki Eğitim

Amaç

Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknik insan kaynağını yetiştirmek, mevcut çalışanların yetkinliklerini geliştirmek ve gençlerin Eskişehir’de kalmasını sağlamak.

Stratejik Öncelikler

- Almanya’daki dual eğitim sistemine benzer uzun dönemli üretim stajlarının uygulanması,
- Mesleki eğitimin gerçek üretim ortamlarında gerçekleştirilmesi,
- Havacılık, raylı sistemler, seramik, otomasyon ve ileri üretim alanlarında mikro uzmanlık programlarının açılması,
- Akşam ve hafta sonu uygulanabilecek kısa süreli teknik eğitimlerin geliştirilmesi,
- Firmalarda yerinde eğitim verecek mobil akademi ekiplerinin kurulması,
- İngilizce teknik eğitim programlarının yaygınlaştırılması,
- Dijital üretim, yapay zekâ, otomasyon ve veri analizi eğitimlerinin artırılması,
- Kadınların ve gençlerin teknoloji üretimine katılımının desteklenmesi,
- Gençlerin sanayiye yönelik olumsuz algısını değiştirecek iletişim ve kariyer programlarının yürütülmesi,
- OMEM’in (Odunpazarı Mesleki Eğitim Merkezi) ESO AKADEMİ’nin sanayinin nitelikli iş gücü ihtiyacı doğrultusunda geliştirilmesi ve eğitim kapasitesinin artırılması.

Amiral Projeler

- ESO Yeni Nesil Dual Eğitim Modeli
- Eskişehir Mikro Uzmanlık Akademileri
- ESO Mobil Sanayi Akademisi
- Kadın ve Gençler İçin Dijital Beceri Merkezleri
- Sanayide Genç Yetenek Programı
- Eskişehir Teknoloji Yaşam Bölgesi

Eksen 3 – Akıllı, Verimli ve Dijital Üretim

Amaç

Eskişehir'in güçlü üretim kültürünü veri, yapay zekâ, otomasyon, dijital ikiz ve akıllı fabrika teknolojileriyle geliştirmek.

Stratejik Öncelikler

- KOBİ'lere özel dijital dönüşüm rehberlik birimlerinin kurulması,
- Firmalara düşük maliyetli dijital dönüşüm danışmanlığı verilmesi,
- Pilot akıllı üretim hatlarının oluşturulması,
- Dijital ikiz ve üretim simülasyonu uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Yerli sensör, yazılım ve otomasyon sistemlerinin geliştirilmesi,
- Firmalarda dijital dönüşüm liderliği ekiplerinin kurulması,
- Yapay zekâ destekli üretim planlama sistemlerinin uygulanması,
- Çalışanlara veri analizi ve dijital üretim eğitimleri verilmesi,
- Enerji verimliliği yüksek veri merkezlerinin kurulması,
- İnsan deneyimi ile yapay zekâyı birleştiren hibrit çalışma modellerinin geliştirilmesi.

Amiral Projeler

- Eskişehir Akıllı Fabrika Uygulama Merkezi
- KOBİ Dijital Dönüşüm Rehberlik Birimi
- Yapay Zekâ Destekli Üretim Simülasyon Laboratuvarı
- Eskişehir Endüstriyel Veri Merkezi
- Üretim İnovasyon Klinikleri
- Dijital İkiz ve Sanal Test Merkezi

Eksen 4 – Yeşil Dönüşüm ve Karbon Nötr Sanayi

Amaç

Yeşil dönüşümü yalnızca bir uyum maliyeti olarak değil; enerji tasarrufu, ihracat, verimlilik ve rekabet avantajı sağlayan stratejik bir fırsat olarak değerlendirmek.

Stratejik Öncelikler

- Firmaların karbon ayak izlerini ölçmesi ve izlemesi,
- Ortak karbon yönetim merkezlerinin kurulması,
- Sürdürülebilirlik raporlamasının yaygınlaştırılması,
- Enerji ve kaynak verimliliği projelerinin desteklenmesi,
- OSB içinde ortak yenilenebilir enerji sistemlerinin geliştirilmesi,
- Dijital enerji izleme altyapılarının kurulması,

- Atıkların ekonomik değere dönüştürülmesi,
- Firmalara yeşil sertifikasyon desteği verilmesi,
- Batarya, enerji depolama, hidrojen ve çevre teknolojilerinin geliştirilmesi,
- “Yeşil Eskişehir” üretim markasının oluşturulması.

Amiral Projeler

- Eskişehir Ortak Karbon Yönetim Merkezi
- ESO Yeşil Sanayi Dönüşüm Programı
- Yeşil Eskişehir Üretim Markası
- Eskişehir Sanayisi Ortak Enerji İzleme Sistemi
- Eskişehir Yeşil Teknoloji Üretim Üssü
- Endüstriyel Kaynak Verimliliği ve Döngüsel Ekonomi Merkezi

Eksen 5 – Sektörel Uzmanlaşma ve İleri Teknoloji

Amaç

Eskişehir’in mevcut sanayi yetkinliklerini ileri teknolojiye, kritik bileşen üretimine ve küresel ölçekte rekabet edebilen katma değerli ürünlere dönüştürmek.

Öncelikli Uzmanlaşma Alanları

- Havacılık motorları, sensörler ve kritik parçalar,
- Raylı sistemler, test teknolojileri ve akıllı ulaşım,
- Savunma teknolojileri,
- İleri teknik seramikler,
- Makine ve ileri üretim sistemleri,
- Madencilik ve nadir toprak elementleri,
- İleri malzeme teknolojileri,
- Batarya ve enerji depolama sistemleri,
- Yapay zekâ destekli üretim yazılımları,
- Tarım teknolojileri, sensörler ve otomasyon,
- Endüstriyel tasarım ve markalı ürün geliştirme.

Amiral Projeler

- Eskişehir İleri Teknoloji ve İnovasyon Vadisi
- Havacılık Açık İnovasyon Merkezi
- Raylı Sistemler Mühendislik ve Test Merkezi
- İleri Teknik Seramik Merkezi
- İleri Malzeme ve Nadir Toprak Teknolojileri Platformu
- Batarya ve Enerji Depolama Teknolojileri Merkezi

- Tematik Mikro Kümelenme Programları
- Endüstriyel Tasarım ve Markalı Ürün Merkezi

Eksen 6 – Girişimcilik, Ticarileşme ve Şehir Fonu

Amaç

Yenilikçi fikirlerin prototipe, prototiplerin ticari ürüne ve girişimlerin küresel ölçekte büyüyen teknoloji şirketlerine dönüşmesini sağlamak.

Stratejik Öncelikler

- Patent sayısına dayalı yaklaşım yerine ürüne ve ticari başarıya odaklanması,
- Girişimcilere ilk prototip ve doğrulama desteklerinin verilmesi,
- Üniversite kampüslerinde öğrenci şirketlerinin kurulmasının teşvik edilmesi,
- Yeni teknoloji şirketlerine düşük maliyetli çalışma alanları sağlanması,
- Yerli yazılım, sensör ve otomasyon girişimlerine pilot uygulama imkânı verilmesi,
- Mühendisler ve teknoloji girişimcileri için ortak çalışma alanlarının oluşturulması,
- Yaratıcı ve dijital endüstrilerin desteklenmesi,
- Başarılı girişimlerin Eskişehir’de kalmasını sağlayacak yatırım ve yaşam koşullarının geliştirilmesi,
- Kamu, özel sektör, yerel yönetimler ve kurumsal yatırımcıların katılımıyla **Eskişehir Şehir Fonu’nun kurulması.**

Eskişehir Şehir Fonu

Eskişehir Şehir Fonu; teknoloji girişimlerini, yenilikçi sanayi projelerini ve şehrin stratejik sektörlerindeki büyüme girişimlerini destekleyecek yeni nesil bir finansman modelidir. Kamu, özel sektör, üniversiteler ve yatırımcılar arasında güçlü iş birlikleri kurarak Eskişehir’in üretim, teknoloji ve girişimcilik kapasitesini geliştirmeyi hedefler.

Fon; finansmanın yanı sıra mentorluk, yatırımcı bağlantıları, pazara erişim ve uluslararasılaşma imkânları sunacaktır. Teknoloji girişimleri, yüksek teknolojili üretim, dijital ve yeşil dönüşüm, enerji depolama, havacılık, raylı sistemler, ileri malzemeler, üniversite kaynaklı şirketler ile kadın ve genç girişimcilerin projeleri öncelikli olarak desteklenecektir. İhracat ve nitelikli istihdam potansiyeli yüksek girişimlere öncelik verilecektir.

- Teknoloji girişimleri,
- Prototipten ticarileşmeye geçiş projeleri,
- Yüksek teknolojlili sanayi yatırımları,
- Dijital ve yeşil dönüşüm projeleri,
- Ölçek büyütmek isteyen KOBİ'ler,
- Kadın ve genç girişimciler,
- Üniversite kaynaklı teknoloji şirketleri,
- Batarya, enerji depolama ve çevre teknolojileri,
- Havacılık, raylı sistemler, savunma ve ileri malzeme girişimleri,
- İhracat ve istihdam oluşturma potansiyeli yüksek projeler.

Amiral Projeler

- Eskişehir Şehir Fonu
- İlk Prototip Mikro Destek Programı
- Kampüsten Şirkete Girişimcilik Programı
- Teknoloji Girişimciliği ve Mikro Yatırım Merkezi
- Eskişehir Dijital Yaratıcı Endüstriler Merkezi
- Girişimci-Firma Pilot Eşleştirme Programı

Eksen 7 – Küresel Rekabet, İhracat ve Markalaşma

Amaç

Eskişehir firmalarının küresel değer zincirlerindeki payını artırmak ve şehrin uzman mühendislik ve teknoloji merkezi kimliğini uluslararası ölçekte güçlendirmek.

Stratejik Öncelikler

- Sektörel küresel tedarik zinciri ofislerinin kurulması,
- Mikro ihracat ve e-ihracat merkezlerinin açılması,
- Firmalara küresel e-ihracat danışmanlığı verilmesi,
- Ortak uluslararası fuar ve tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Yabancı şirketlerle ortak mini Ar-Ge ekiplerinin kurulması,
- Teknoloji KOBİ'lerinin yeni pazarlara açılması,
- Eskişehir'in havacılık, raylı sistemler ve ileri üretim kapasitesinin uluslararası alanda tanıtılması,
- Şehrin ortak teknoloji markasının oluşturulması,
- Uluslararası teknoloji ve üretim festivalinin düzenlenmesi.

Amiral Projeler

- Eskişehir Küresel Marka ve Uluslararasılaşma Ofisleri
- Havacılık, Raylı Sistemler ve Makine Tedarik Zinciri Ofisleri
- Teknoloji KOBİ'leri E-ihracat Merkezi
- Uluslararası Eskişehir Teknoloji ve Üretim Festivali
- Eskişehir Teknoloji Markası Programı
- Küresel İş Birliği ve Ticaret Diplomasisi Ağı

Eksen 8 – Yatırım Alanları, Serbest Bölge ve Ölçek Ekonomisi

Amaç

Sanayinin büyümesi, yüksek teknolojili yatırımların Eskişehir'e çekilmesi ve firmaların ölçek ekonomisine geçmesi için uygun yatırım ve üretim altyapısı oluşturmak.

Stratejik Öncelikler

- Eskişehir Serbest Bölgesi'nin kurulması,
- Yüksek teknoloji üretimine yönelik yeni yatırım alanlarının geliştirilmesi,
- Sanayi alanlarının çevresel hassasiyetler gözetilerek planlı biçimde artırılması,
- Ortak üretim, test ve araştırma altyapılarının kurulması,
- KOBİ'lerin birleşme, ortak üretim ve ölçek büyütme modelleriyle desteklenmesi,
- Yatırımcılar için uygun fiyatlı, hazır sanayi alanlarının oluşturulması,
- Trafik, konut ve altyapı sorunlarının sanayi politikalarıyla birlikte değerlendirilmesi,
- İleri üretim firmaları için güçlü veri ve enerji altyapısı kurulması,
- Şehir Fonu aracılığıyla stratejik yatırımlara finansman sağlanması.

Amiral Projeler

- Eskişehir Yüksek Teknoloji Serbest Bölgesi
- Yeni Nesil Sanayi ve Teknoloji Alanları
- KOBİ Ölçek Büyütme Programı
- Yatırımcı Tek Durak Ofisi
- Sanayi Alanları 2030 Mekânsal Planı
- Şehir Fonu Stratejik Sanayi Yatırımları Programı

Eksen 9 – Lojistik, Ulaşılabilirlik ve Küresel Bağlantılar

Amaç

Eskişehir'in limanlara, uluslararası pazarlara, tedarik zincirlerine ve stratejik Avrupa merkezlerine erişimini güçlendirmek.

Stratejik Öncelikler

- Gemlik ve Körfez limanlarına hızlı ve düşük maliyetli bağlantı kurulması,
- Sanayi odaklı demir yolu ve kara yolu taşımacılığının geliştirilmesi,
- Akıllı lojistik koordinasyon sisteminin oluşturulması,
- İhracatçı KOBİ'lere ortak lojistik desteği verilmesi,
- Hasan Polatkan Havalimanı'nın uluslararası bağlantılar için etkin kullanılması,
- Brüksel, Berlin ve Paris gibi stratejik merkezlere doğrudan erişim sağlanması,
- Hava taşımacılığı ve havacılık yönetimi kapasitesinin geliştirilmesi.

Amiral Projeler

- Liman Bağlantılı Akıllı Lojistik Koordinasyon Merkezi
- Eskişehir Sanayi Lojistik Ağı
- Havacılık Uygulama ve Yönetim Merkezi
- İhracatçı KOBİ Ortak Lojistik Platformu
- Eskişehir Küresel Ulaşılabilirlik Programı

Eksen 10 – İnsan Odaklı Yerel Kalkınma ve Yaşanabilir Teknoloji Şehri

Amaç

Sanayideki büyümeyi yaşam kalitesi, sosyal uyum, kültür, çevre ve kapsayıcı istihdam politikalarıyla birlikte geliştirmek.

Stratejik Öncelikler

- Gençlerin şehirde kalmasını sağlayacak çalışma ve yaşam alanlarının oluşturulması,

- Teknoloji, kültür, sanat ve üretimi bir araya getiren yaratıcı merkezlerin kurulması,
- Kadın ve genç istihdamının artırılması,
- Akıllı şehir ve yeşil ulaşım uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Teknoloji girişimcilerine uygun sosyal ve ekonomik ortam sunulması,
- Üniversite destekli kent inovasyon laboratuvarlarının açılması,
- Gençlerin, sanayicilerin, üniversitelerin ve yerel yönetimlerin yer aldığı ortak proje platformlarının kurulması,
- Eskişehir'in teknoloji ve tasarım odaklı şehir kimliğinin güçlendirilmesi,
- Konut, trafik ve sosyal altyapı sorunlarının yatırım ortamıyla birlikte ele alınması,
- Dijital dönüşüm, mesleki eğitim, kadın ve genç istihdamı ile sosyal uyumu birlikte yönetecek kurumsal mekanizmaların oluşturulması.

Amiral Projeler

- Eskişehir Teknoloji Yaşam Bölgesi
- Kent İnovasyon Laboratuvarları
- Teknoloji, Sanat ve Üretim Merkezi
- Gençler İçin Ortak Proje Platformu
- Toplumsal ve Endüstriyel Dönüşüm Ofisleri
- Akıllı ve Yeşil Şehir Uygulamaları Programı

5. YATAY POLİTİKA ALANLARI

Tüm stratejik eksenlerde aşağıdaki temel ilkeler esas alınmalıdır:

1. İnsan odaklı dönüşüm
2. Üniversite-sanayi-kamu iş birliği
3. Kadınların ve gençlerin katılımı
4. Yeşil ve dijital dönüşümün birlikte yürütülmesi
5. KOBİ'lerin dönüşüm sürecine dâhil edilmesi
6. Yerli teknoloji ve mühendislik kapasitesinin geliştirilmesi
7. Küresel pazarlara ve uluslararası iş birliklerine açıklık
8. Veriye dayalı karar alma ve ölçülebilirlik
9. Yaşam kalitesiyle sanayi politikalarının birlikte ele alınması
10. Ortak kullanım altyapıları ve ölçek ekonomisi
11. Girişimciliğin ve yenilikçi yatırımların Şehir Fonu ile desteklenmesi
12. Üretim kültürünün ve sanayiye yönelik toplumsal aidiyetin korunması

6. UYGULAMA VE YÖNETİŞİM MODELİ

Her stratejik eksen aşağıdaki standart yapıyla uygulamaya geçirilmelidir:

Başlık	İçerik
Mevcut durum	Eskişehir'in ilgili alandaki mevcut kapasitesi
Temel sorun	Dönüşümü sınırlayan başlıca engeller
2030 hedefi	Ulaşılması amaçlanan ölçülebilir sonuç
Stratejik öncelikler	Hedefe ulaşmak için uygulanacak politikalar
Amiral proje	Dönüşümü hızlandıracak yüksek etkili proje
Kısa vadeli eylemler	İlk iki yılda gerçekleştirilecek çalışmalar
Orta vadeli eylemler	Takip eden dönemde yürütülecek çalışmalar
2030 sonucu	Dönem sonunda beklenen çıktı
Sorumlu paydaşlar	ESO, sanayi bölgeleri, üniversiteler, kamu, yerel yönetimler ve firmalar
Finansman modeli	Şehir Fonu, kamu destekleri, özel sektör ve uluslararası fonlar
Performans göstergeleri	İlerlemenin takip edileceği ölçülebilir göstergeler

Vizyon 2030 Koordinasyon Kurulu

Belgenin uygulanmasını takip etmek üzere ESO koordinasyonunda;

- Üniversiteler,
- Eskişehir'deki sanayi bölgeleri,
- Yerel yönetimler,
- Kamu kurumları,
- Sektörel kümelenmeler,
- Sanayi kuruluşları,
- Girişimciler,
- Finans ve yatırım kuruluşları,

temsilcilerinden oluşan bir **Vizyon 2030 Koordinasyon Kurulu** oluşturulacaktır.

İzleme ve Değerlendirme

- Her amiral proje için sorumlu ve destekleyici kurumlar belirlenecektir,
- Yıllık eylem planları hazırlanacaktır,
- Performans göstergeleri düzenli olarak ölçülecektir,
- Yıllık "Eskişehir Sanayisi Vizyon 2030 İlerleme Raporu" yayımlanacaktır,

- Firmaların ve şehir paydaşlarının katıldığı değerlendirme toplantıları düzenlenecektir,
- Başarılı uygulamalar kamuoyuyla paylaşılacaktır.

7. ÖNERİLEN 2030 PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Ekonomi ve İhracat

- Toplam sanayi cirosu,
- Toplam ihracat,
- Kilogram başına ihracat değeri,
- Kişi başına ihracat,
- Orta-yüksek ve yüksek teknolojlili ihracatın payı,
- Markalı ve patentli ürünlerden elde edilen ihracat geliri,
- Uluslararası tedarik zincirlerine katılan firma sayısı.

Teknoloji ve Yenilikçilik

- Ürüne dönüşen üniversite-sanayi projesi sayısı,
- Kurulan teknoloji girişimi sayısı,
- Ticarileştirilen prototip sayısı,
- Ar-Ge ve tasarım merkezi sayısı,
- Dijital dönüşümünü tamamlayan KOBİ sayısı,
- Ortak test ve prototipleme altyapılarını kullanan firma sayısı.

İnsan Kaynağı

- Nitelikli teknik personel sayısı,
- Mesleki ve teknik eğitim programlarına katılan kişi sayısı,
- Sanayide çalışan kadın ve genç sayısı,
- Dual eğitim programlarına katılan öğrenci ve firma sayısı,
- Şehirde kalan nitelikli gençlerin oranı.

Yeşil Dönüşüm

- Karbon ayak izini ölçen firma sayısı,
- Sürdürülebilirlik raporu hazırlayan firma sayısı,
- Yenilenebilir enerji kullanım oranı,
- Enerji ve kaynak verimliliği kazanımı,
- Geri kazanılan endüstriyel atık miktarı,
- Yeşil sertifika alan firma sayısı.

Yatırım ve Şehir Fonu

- Eskişehir Şehir Fonu'nun toplam büyüklüğü,
- Fon tarafından desteklenen girişim ve yatırım sayısı,
- Fon aracılığıyla harekete geçirilen özel sektör yatırımı,
- Desteklenen girişimlerin oluşturduğu istihdam,
- Desteklenen projelerden elde edilen ihracat ve ciro,
- Prototipten ticarileşme aşamasına geçen girişim sayısı,
- Eskişehir'e çekilen yüksek teknoloji yatırım tutarı,
- Ölçek büyüten KOBİ sayısı.

8. ÖNCELİKLİ AMİRAL PROJELER

Vizyon 2030 kapsamında en yüksek dönüştürücü etkiye sahip projeler şunlardır:

1. Eskişehir İleri Teknoloji ve İnovasyon Vadisi

Havacılık, raylı sistemler, yapay zekâ, ileri malzeme ve yeşil teknolojilere odaklanan uluslararası ölçekli teknoloji bölgesi.

2. Eskişehir Şehir Fonu

Yeni nesil yatırımları, teknoloji girişimlerini ve yenilikçi sanayi projelerini destekleyen finansman modeli.

3. Eskişehir Yüksek Teknoloji Serbest Bölgesi

İhracat odaklı üretim yapan ve küresel tedarik zincirlerine entegre çalışan firmalara özel yatırım alanı.

4. Eskişehir Teknoloji Yaşam Bölgesi

Teknoloji şirketlerini, araştırma merkezlerini, sosyal yaşam alanlarını ve uluslararası kariyer fırsatlarını buluşturan yerleşim modeli.

5. Eskişehir Akıllı Fabrika Uygulama Merkezi

KOBİ'lerin yapay zekâ, otomasyon, robotik ve dijital ikiz teknolojilerini deneyimleyebileceği uygulama altyapısı.

6. Eskişehir Ortak Karbon Yönetim Merkezi

Firmalara karbon ölçümü, sürdürülebilirlik raporlaması, enerji verimliliği ve yeşil sertifikasyon desteği sunan merkez.

7. Havacılık ve Raylı Sistemler Mühendislik ve Test Merkezleri

Şehrin öncü sektörlerinde ortak Ar-Ge, mühendislik, doğrulama ve test kapasitesi oluşturacak altyapılar.

8. Eskişehir Endüstriyel Veri Merkezi

Yapay zekâ, savunma, raylı sistemler ve akıllı üretim teknolojilerine hizmet edecek enerji verimli dijital altyapı.

9. Eskişehir Küresel Marka ve Uluslararasılaşma Ofisleri

Firmaların küresel pazarlarda sektör bazlı ve ortak hareket etmesini sağlayacak uluslararasılaşma yapıları.

10. Liman Bağlantılı Akıllı Lojistik Koordinasyon Merkezi

Sanayi kuruluşlarının limanlara erişimini hızlandıracak ve lojistik maliyetlerini düşürecek koordinasyon sistemi.

11. Havacılık Uygulama ve Yönetim Merkezi

Hasan Polatkan Havalimanı'nı uluslararası uçuşlar, havacılık yönetimi ve eğitim faaliyetleriyle destekleyecek yapı.

12. Toplumsal ve Endüstriyel Dönüşüm Ofisleri

Dijital dönüşümden mesleki eğitime, kadın ve genç istihdamından sosyal uyuma kadar dönüşüm süreçlerini yönetecek yapılar.

9. KAPANIŞ ÇERÇEVESİ

- **Küresel bir Eskişehir için:** Yüksek teknoloji üretimini, ihracat odaklı yatırımları ve uluslararası tedarik zincirlerine katılımı destekleyecek **Eskişehir Yüksek Teknoloji Serbest Bölgesi** kurulmalıdır. Bölge, güçlü altyapısı ve yatırım avantajlarıyla küresel firmalar için çekim merkezi olmalıdır.

- **Rekabetçi bir Eskişehir için:** Havacılık, raylı sistemler ve savunma sanayisine hizmet verecek ortak mühendislik, prototipleme, doğrulama ve test merkezleri oluşturulmalıdır. Bu altyapılar, firmaların maliyetlerini düşürerek ürün geliştirme süreçlerini hızlandırmalıdır.

- **Sürdürülebilir bir Eskişehir için:** Karbon yönetimi, enerji ve kaynak verimliliği, döngüsel ekonomi, sürdürülebilirlik raporlaması ve yeşil sertifikasyon alanlarında ortak merkezler desteklenmelidir. Yeşil dönüşüm, sanayinin ihracat gücünü artıran bir fırsata çevrilmelidir.

- **İnovatif bir Eskişehir için:** Üniversiteleri, araştırma merkezlerini, sanayi kuruluşlarını ve girişimcileri buluşturacak **Eskişehir İleri Teknoloji ve İnovasyon Vadisi** hayata geçirilmelidir. Fikirlerin prototipe, prototiplerin ticari ürüne dönüşeceği güçlü bir ortam kurulmalıdır.

- **Nitelikli insan kaynağına sahip bir Eskişehir için:** Teknoloji şirketleri, araştırma ve eğitim merkezleri ile sosyal alanları buluşturan **Eskişehir Teknoloji Yaşam Bölgesi** kurulmalı; gençlere güçlü kariyer ve nitelikli yaşam imkânları sunulmalıdır.

- **Marka olmuş bir Eskişehir için:** Öncelikli sektörlerde **Küresel Marka ve Uluslararasılaşma Ofisleri** oluşturulmalı; firmalar pazar istihbaratı, markalaşma, sertifikasyon ve müşteri geliştirme alanlarında desteklenmelidir.

- **Bilgi üreten bir Eskişehir için:** Enerji verimli veri merkezleri, teknoloji kampüsleri ve uygulamalı araştırma altyapıları kurulmalı; üniversitelerde üretilen bilginin sanayiye aktarılması kolaylaştırılmalıdır.
- **Girişimci ve yatırımcı bir Eskişehir için:** Teknoloji girişimlerini, yenilikçi KOBİ'leri ve stratejik yatırımları destekleyecek **Eskişehir Şehir Fonu** hayata geçirilmelidir.
- **Lojistik gücü yüksek bir Eskişehir için:** Sanayi bölgelerini limanlara, demir yollarına, hava yolu ağlarına ve ihracat koridorlarına bağlayan akıllı lojistik merkezleri geliştirilmelidir.
- **Dönüşen bir Eskişehir için:** Sanayi, üniversite, kamu ve yerel yönetimlerin birlikte çalışacağı **Toplumsal ve Endüstriyel Dönüşüm Ofisleri** kurulmalı; dönüşümün ekonomik, sosyal ve istihdama ilişkin etkileri ortak akılla yönetilmelidir.

10. SONUÇ

- Vizyon 2030'un temel hedefi; bilgiyi ürüne, teknolojiyi ihracata, girişimciliği yatırıma ve sanayideki büyümeyi toplumsal refaha dönüştürmektir.
- Eskişehir; köklü üretim kültürü, nitelikli insan kaynağı ve güçlü sektörel birikimiyle yüksek teknoloji odaklı kalkınma için önemli bir potansiyele sahiptir.
- Dijital ve yeşil dönüşüm, nitelikli iş gücü, uluslararasılaşma, yenilikçilik, finansmana erişim ve güçlü lojistik altyapı gelecek dönemin ana öncelikleridir.
- İleri Teknoloji ve İnovasyon Vadisi, Şehir Fonu, Yüksek Teknoloji Serbest Bölgesi, Akıllı Fabrika Uygulama Merkezi ve Ortak Karbon Yönetim Merkezi gibi projeler dönüşümün hızlandırıcıları olacaktır.
- Başarı için sanayi, üniversite, kamu, yerel yönetimler, girişimciler ve finans kuruluşları ortak hedefler doğrultusunda hareket etmelidir.
- Vizyon 2030'un ilerlemesi; ölçülebilir göstergeler, yıllık eylem planları ve düzenli değerlendirme raporlarıyla izlenmelidir.
- Ortak irade ve kararlı uygulamayla Eskişehir; Türkiye'nin yenilikçi, sürdürülebilir ve küresel ölçekte rekabetçi teknoloji üretim merkezlerinden biri olacaktır.

ESKİŞEHİR
SANAYİ
ODASI

ÜRETİMDEN TEKNOLOJİYE, GELECEĞE

2026

